

Brev fra Karin Michaëlis til Judith "Lutti" Lazar, 1948

I Wiens Exilbibliotek findes et brev fra KM til Maria Lazars efterladte datter Judith, kaldet Lutti.

Under sine hyppige og langvarige besøg hos veninden Genia Schwarzwald i Wien, lærte Karin Michaëlis Maria Lazar at kende. Maria var først elev, og senere lærerinde ved Genias skole. Karin indførte Maria i det danske sprog, og da det tredje Riges jernnæve greb ud efter jøder og intellektuelle i Østrig, søgte hun tilflugt hos KM på øen Thurø, hvor KM havde skabt et helt lille asyl for emigranter.

Herom talrige vidnesbyrd i bøgerne "Emigranter på Thurø" af Helge Scheuer Nielsen og "Den grønne ø. Karin Michaëlis' asyl" af Sine Bang Nielsen

På forsiden af "Emigranter på Thurø" ses Helene Weigel i samtale med Maria Lazar, og på omslaget af den anden bog har Karin travlt i sin frodige have på det grønne tilflugtssted Thurø.

Også efter at Maria var rejst videre til Sverige, hjalp KM hende, blandt andet med udgivelse af hendes værker og oversættelsesopgaver, og det bedrøvede Karin inderligt, at Maria Lazar blev uhelbredeligt syg og valgte at begå selvmord.

Det brev, som gengives i det følgende, vidner om Karins trofasthed og generositet, selv i trange tider.

Pension Gotha 129 Gothersgade København
April 1948

Kære stakkels lille Lutti -

Nu har jeg grædt alle mine Taarer for din Mor, og nu begynder jeg at falde til Ro igen i den Tanke, at det vel var det bedste, der kunde ske. Men saa alligevel gør det saa bitter ondt, for i de sidste to Breve, jeg fik efter Jul, lod det til at være meget bedre, og at din Mor bestemt troede, at den engelske Læge kunde helbrede hende. Allerede i Forfjor, da hun laa paa Frederiksberg Hospital mente alle, at det var haabløst, men Gudskelov at hun selv troede paa Bedring. Hun var saa glad for mine Breve og nu er jeg saa bedrøvet over, at jeg ikke fik hendes sidste besvaret, men jeg er sket ikke rask selv. Jeg har jo haft Hjerneblødning og har Angina Pectoris og betændelse i Hjertekødet foruden [2] det høje Blodtryk. For mig er hvert Brev en stor Besvær, og jeg har jo min Søster i Amerika og min Broders Søn i Afrika og Bali (Genias Brodersøn i Australien), de maa have Breve.

Naar du engang finder Ro og Tid og Lyst til at skrive, fortæl mig saa alt hvad du kan om den sidste Tid. Jeg ved jo hvilken storartet, opofrende god datter du har været. Jeg kan tænke, at det er svært for dig nu ogsaa pekuniært. Igaar skrev jeg til Nationalbankens Direktør og bønfuldt om Tilladelse til at maatte sende dig 200 svenske Kroner til Hjælp til Begravelsen. Jeg haaber, det bevilges og da vil de omgående blive sendt. Hvis han siger nej, prøv da, om du ikke kan finde en udvej til at faa Pengene gennem nogen i Sverrig, der senere kan faa dem af mig. Det er kun en ganske lille Hjælp [3], og Gud skal vide, jeg sendte gerne mange Gange det Beløb, men jeg selv kommer ikke mere til at arbejde og har maattet sælge Møbler, Sølv, Billeder og Tæpper for at klare mine sidste Aar. Men de 200 (vist ca 2½00 danske) kan jeg udmærket godt undvære. Det er i stedet for Blomster. Din Mor og jeg stod hinanden meget nær og stolede helt paa hinanden, Vi var Venner fra 1912, da hun var en stor Skolepige. Med Maria Lazar er det, som om jeg for anden gang mister Genia – det Savn jeg aldrig overvinder. Merete Bonnesen skrev saa smukt om din Mor i Politiken. Havde hun [4] ikke skrevet, havde jeg gjort det. Men det kunde ikke være bedre eller mere taktfuldt.

Kære lille Lutti. Skulde du nogensinde komme til København, inden jeg er gaaet bort, hvad ikke kan vare mange Aar, saa svag jeg føler mig, saa maa du endelig opsøge mig. Kan du huske Lykke Madsen paa Thurø, I legede sammen? som smaa. Hun sender dig mange Hilsener og er et dejligt Menneske.

Farvel lille Lutti. Jeg omfavner dig i Tankerne. Din egen

Karin Michaëlis